

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/KBO/2016/385

BETREFT: wijziging van de bijdrage voor maaltijden.

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 1 december 2016

1.2. Verzoekster

[X], ouder.

1.3. Verweerder:

Schoolbestuur: [Y].

School: [Z].

1.4. CZB

Bij aangetekende brief van 30 november 2016 zendt de verzoekster haar klacht aan het secretariaat van de Commissie.

Bij aangetekende brief van 1 december 2016 bezorgt het secretariaat de klacht aan het schoolbestuur en een afschrift van die brief aan de directie van de school (met de klacht als bijlage).

Bij aangetekende brief van 8 december 2016 worden de partijen uitgenodigd voor de zitting van 20 december.

Bij e-mail van 17 december 2016 bezorgt verwerende partij het secretariaat een verweerschrift (+ 3 bijlagen). Bij e-mail van 18 december 2016 wordt het verweer aan verzoekster verzonden.

2. INHOUD van de KLACHT

De klacht is gericht tegen een prijsverhoging van de warme maaltijden op school die in werking trad bij het begin van schooljaar 2016-2017, en die verzoekster als ouder op geen enkele manier werd kenbaar gemaakt. De prijsverhoging van 3,50 euro naar 4 euro per maaltijd bleek voor het eerst uit de schoolfactuur van de maand september, die de ouders ontvingen op 13 oktober 2016.

Verzoekster haalt aan dat ook bij de verspreiding van het formulier om te ondertekenen ter goedkeuring van het schoolreglement, door de school geen melding werd gedaan van een aanpassing van het schoolreglement. Op het moment van deze ondertekening bleek bovendien

enkel het schoolreglement van het voorbije schooljaar (2015-2016) op de website van de school beschikbaar. Verzoekster nam bijgevolg aan dat de prijs voor een warme maaltijd nog steeds 3,50 euro bedroeg en stemde daarop in met de bestelling van maaltijden voor haar kinderen.

Eind september plaatste de school alsnog het nieuwe schoolreglement 2016-2017, met vermelding van de verhoogde prijs, op haar website. Er werd hierbij verwezen naar een bijlage die de nieuwe gegevens ten opzichte van het vorige schooljaar zou bundelen. Ouders die reeds over een reglement beschikten, zouden voor het schooljaar 2016-2017 enkel de bijlage met de nieuwe gegevens ontvangen. Verzoekster stelt deze bijlage tot op heden niet te hebben ontvangen.

Verzoekster stelt dat de directie in een telefonisch contact met haar in de loop van oktober, heeft verklaard dat de prijsstijging mondeling is meegedeeld op de algemene infoavond voor ouders in de eerste week van september. Verzoekster was niet aanwezig op deze infoavond, wat overigens niet verplicht was, en wijst erop hiervan geen schriftelijke neerslag te hebben ontvangen.

Na in contact te zijn getreden met de school, ontving verzoekster een aangepaste factuur voor de maanden september en oktober, waarbij de 'oude prijs' van 3,5 euro wordt aangerekend voor de maaltijden. De andere ouders ontvingen geen aangepaste factuur en dienden 4 euro per maaltijd te betalen. Verzoeker kaart aan dat de school ouders hiermee discrimineert in haar facturatie door enkel voor klagende ouders in een herfacturatie te voorzien, in plaats van een rechtzetting door te voeren voor alle ouders. Verzoekster meent dat de school op deze manier de wettelijke bepalingen en haar eigen schoolreglement naast zich neerlegt.

Verzoekster stelt dat tot op heden niet duidelijk en schriftelijk wordt weergegeven welke de effectieve prijs voor de maaltijden was/is/zal zijn. Gelet op deze onduidelijkheid heeft zij haar bestelling van warme maaltijden opgeschort.

Verzoekster vraagt een correcte facturatie voor alle ouders en een duidelijk beleid, conform de regels.

Bijkomend vermeldt verzoekster in haar klacht een aantal andere punten van kritiek met betrekking tot het gevoerde beleid op de school.

3. INHOUD van het VERWEER

Verwerende partij geeft een overzicht van de verschillende stappen die zij ondernam om de ouders te informeren omtrent de prijsverhoging van de maaltijden.

Zij wijst erop dat verzoekster erkent dat de verhoogde prijs werd meegedeeld op de infosessies in de eerste week van september en werd opgenomen in het schoolreglement dat eind september op de website werd geplaatst. Verzoekster heeft zeker voor 23/09/2016 de instemmingsfiche ondertekend.

De nieuwe prijs werd besproken op de schoolraad van 13/10/2016 waardoor volgens verwerende partij de voorziene procedure in het participatieproces werd gerespecteerd. Dat de school pas in juni van de prijsaanpassing op de hoogte werd gebracht door de leverancier, maakte een tijdige bespreking hiervan in de schoolraad en correcte communicatie hierover onmogelijk.

Voortaan zal de richtprijs vermeld worden in de rubriek ‘facultatieve kosten’. Daarbij zal expliciet voorbehoud gemaakt worden voor prijsschommelingen uitgaande van externen en waarvoor het schoolbestuur niet verantwoordelijk is. Het aangepaste schoolreglement zal vermeld staan op de website van de school en ouders die dat wensen, zullen een papieren versie ontvangen. Verwerende partij stelt verder in de toekomst strikter te zullen waken over de communicatie naar ouders toe en een nauwkeurige en precieze vermelding in het schoolreglement.

Om uit de impasse te geraken, stelt verwerende partij voor om pas vanaf de eerste van de maand volgend op de consultatie van de schoolraad, de nieuwe prijs aan te rekenen.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1. Datum en uur: 20 december 2016 (om 13 uur).

4.2. Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3. Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet- XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Bengt Verbeeck, voorzitter.

Hilde Timmermans, Thijs Streng, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

4.4. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

/

4.5 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en beslissing.

5. BESLISSING VAN DE COMMISSIE

5.1. Regelgeving

** Decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs XIII-Mozaïek.*

Artikel V.25

De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake :

1° de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de kosteloosheid van het onderwijs, de beginselen vermeld in artikel 27 van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, ... en de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27bis en 27ter, § 1, van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997;

2° ...

3° de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de

besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.

Wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan zij beslissen om :

1° een gedeeltelijke terugbetaling van de werkingsmiddelen van de betrokken school, de betrokken instelling, het betrokken centrum voor leerlingenbegeleiding of de betrokken instelling voor deeltijds kunstonderwijs op te leggen. De terugvordering of inhouding kan echter niet meer bedragen dan 10 procent van deze werkingsmiddelen en kan er niet toe leiden dat het aandeel in de werkingsmiddelen dat bestemd is voor personeelsaangelegenheden in absolute cijfers kleiner wordt dan wanneer de maatregel niet zou getroffen zijn;

2° ...

Deze sanctie wordt slechts uitvoerbaar de dag nadat de termijn om beroep in te stellen bij de Vlaamse regering verstreken is.

Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur, de betrokken inrichtende macht of het betrokken bestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

** 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs*

Artikel 27

In de door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

De lijst met materialen die bij gebruik kosteloos ter beschikking dienen gesteld te worden om de eindtermen te realiseren of de ontwikkelingsdoelen na te streven, vormt een bijlage 1 bij dit decreet.

Artikel 27bis

§ 1. Het schoolbestuur kan aan de ouders een bijdrage vragen voor :

1° activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor het realiseren van de eindtermen of het nastreven van de ontwikkelingsdoelen;

2° verplichte materialen die niet begrepen zitten onder artikel 27 en waarvan de ouders het te besteden bedrag niet zelf kunnen bepalen;

3° meerdaagse extra-muros activiteiten.

§ 2. Voor de berekening van het maximumbedrag van de bijdrage, vermeld in § 1, 1° en 2°, wordt vanaf 1 september 2015 uitgegaan van de volgende basisbedragen per schooljaar:

...

§ 3. ...

§ 4. ...

Artikel 27ter

§1. De kosten die niet vervat zitten in artikel 27bis, §1, zijn niet onderworpen aan de maximumfactuur. Deze kosten worden kenbaar gemaakt in de bijdrageregeling. De gevraagde kostprijs moet steeds in verhouding zijn tot de geleverde prestatie.

§2. Na overleg binnen de schoolraad legt het schoolbestuur de lijst vast van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, zoals bepaald in artikel 27bis en §1 van dit artikel evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

Deze bijdragen kunnen niet in één keer aan de ouders gevraagd worden, maar enkel gespreid over minstens drie keer gedurende het schooljaar.

§3. Vragen in verband met de toepassing van de beginselen vermeld in de artikelen 27, 27bis en 27ter en klachten in verband met inbreuken op deze beginselen kunnen door iedere belanghebbende ingediend worden bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur, bedoeld in artikel

V.21 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek.

Artikel 37

§ 1. Een schoolbestuur moet, met uitzondering van de ziekenhuisscholen, voor elk van zijn scholen met toepassing van de regelgeving inzake medezeggenschap een schoolreglement opstellen dat de betrekkingen tussen het schoolbestuur en de ouders en leerlingen regelt.

§ 2. Voor het kleuteronderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen:

...

2° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27ter, § 2.

.....

§ 3. Voor het lager onderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen:

...

7° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27ter, § 2;

...

§4. ...

§ 5. Voor materies waarbij ouders een individuele keuze kunnen maken, die door een regelgeving gegarandeerd wordt, kan die individuele keuze niet via het schoolreglement geregeld worden.

Artikel 37bis

§ 1. ...

§ 2. Voorafgaand aan een inschrijving biedt het schoolbestuur schriftelijk of via elektronische drager het pedagogisch project als vermeld in artikel 28, § 1, 2°, en 47, § 1, 1°, en het schoolreglement, vermeld in artikel 37, aan de ouders en de leerling aan en geeft hierbij, indien de ouders dit wensen, toelichting. Indien het schoolbestuur het pedagogisch project of het schoolreglement via elektronische drager ter beschikking stelt, vraagt het de ouders of ze een papieren versie wensen te ontvangen.

De inschrijving wordt genomen na ondertekening voor akkoord van de ouders van dit pedagogisch project en dit schoolreglement.

Bij elke wijziging van het pedagogisch project of het schoolreglement informeert het schoolbestuur de ouders schriftelijk of via elektronische drager over die wijziging en geeft hierbij, indien ouders dit wensen, toelichting. Ouders geven opnieuw schriftelijk akkoord. Ouders die erom verzoeken, ontvangen steeds een papieren versie van het pedagogisch project of het schoolreglement. Indien de ouders zich met de wijziging niet akkoord verklaren, dan wordt aan de inschrijving van het kind een einde gesteld op 31 augustus van het lopende schooljaar.

Een wijziging van het pedagogisch project of schoolreglement kan ten vroegste uitwerking hebben in het daaropvolgende schooljaar tenzij die wijziging het rechtstreekse gevolg is van nieuwe regelgeving.

§3. ...

** Decreet van 2 april 2004 betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad*

Artikel 15

De leden van de schoolraad hebben in functie van de uitoefening van de bevoegdheden van de schoolraad een algemeen informatierecht.

Het schoolbestuur bezorgt daartoe aan de leden van de schoolraad, samen met de vergaderagenda, alle relevante documenten. Indien tijdens of na een overleg vastgesteld wordt dat er cruciale informatie ontbrak, dan wordt de desbetreffende beslissing van het schoolbestuur opgeschort.

De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel, ouders en leerlingen een communicatie- en informatieplicht over hun activiteiten en standpunten en over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent.

Indien een schoolbestuur een overleg vraagt over een ontwerp van beslissing die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel verandert, dan moeten de leden van de schoolraad eerst de geleding die ze vertegenwoordigen informeren én raadplegen.

Artikel. 21

Het schoolbestuur of zijn gemandateerde legt ieder ontwerp van beslissing voor overleg aan de schoolraad voor als dat betrekking heeft op:

...

7° het opstellen of wijzigen van de volgende regelingen :

- a) het schoolreglement;
- b) het schoolwerkplan in het basisonderwijs;
- c) het beleidsplan of het beleidscontract dat de samenwerking regelt tussen de school en het centrum voor leerlingenbegeleiding;

...

Artikel 22

Het schoolbestuur informeert tijdig de schoolraad over de geplande beslissingen die voor overleg zullen worden voorgelegd. Op basis daarvan bepaalt de raad zijn overlegagenda. Een schoolraad kan afzien van het recht op overleg. Het overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van het schoolbestuur of zijn gemandateerde en de schoolraad.

Het overleg leidt tot een verslag waarin alle standpunten worden opgenomen. Het schoolbestuur of zijn gemandateerde neemt een gemotiveerde eindbeslissing na het overleg of na de onderhandeling zoals bepaald in artikel 30 en brengt de schoolraad in kennis van de beslissing.

Indien een schoolbestuur een overleg vraagt over een ontwerp van beslissing die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel verandert, dan moeten de leden van de schoolraad eerst de geleding die ze vertegenwoordigen informeren én raadplegen zoals voorzien in artikel 15.

Wanneer een overleg niet plaatsvindt binnen een termijn van eenentwintig kalenderdagen, die ingaat de dag nadat een geplande beslissing voor overleg wordt voorgelegd, wordt het overleg geacht te hebben plaatsgevonden.

Artikel 33

Klachten inzake de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikelen 18 tot en met 22 kunnen door de schoolraad, zijn geledingen en iedere belanghebbende ingediend worden bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur zoals bedoeld in artikel V.21 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs XIII-Mozaïek.

** Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.*

** Omzendbrief GD/2004/03 van 13 juli 2004 betreffende de lokale participatieregeling in het basis- en secundair onderwijs.*

** Omzendbrief BaO/2007/05 van 22 juni 2007 betreffende kostenbeheersing in het basisonderwijs.*

5.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij, rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving, bevoegd is.

5.3. Beslissing

5.3.1. Kostenbeheersing in het basisonderwijs. Algemeen.

De kosteloosheid van het basisonderwijs zoals dat in internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs is omschreven, houdt in dat er in het door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde lager onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te bereiken of een ontwikkelingsdoel na te streven. Dat houdt niet in dat aan de ouders nooit geldelijke bijdragen kunnen worden gevraagd.

In aanvulling op het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen de scholen, met het oog op het optimaliseren van het onderwijsaanbod, voor leerlingen onderwijsactiviteiten organiseren die niet noodzakelijk zijn voor het bereiken van de eindtermen en het nastreven van de ontwikkelingsdoelen, zowel binnen als buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen. Sommige van deze activiteiten kunnen zij voor de leerlingen verplichtend stellen. Voor deze bijkomende activiteiten geldt het principe van de kosteloosheid niet. Het decreet basisonderwijs voert op dat punt geen kosteloosheid in, maar beoogt een kostenbeperking te realiseren. Het decreet stelt daarom maximumbedragen vast die de school kan vragen voor een aantal activiteiten die niet noodzakelijk zijn om de eindtermen te bereiken of de ontwikkelingsdoelen na te streven.

Daarnaast kunnen ook bijdragen worden gevraagd voor afzonderlijke dienstverlening (zoals maaltijden, middagtoezicht) die niet verplicht gesteld kan worden. Dergelijke bijdragen moeten in een correcte verhouding staan tot de werkelijke kostprijs van de verleende diensten.

De onderwijsregelgeving bepaalt dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt via overleg in de schoolraad en dat er afwijkingen zijn voor minder gegoede ouders. De vergelijking tussen te maken kosten en gevraagde bijdragen dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders via het schoolreglement duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen.

5.3.2. Participatie, recht op informatie en informatieplicht

De memorie van toelichting bij het participatiedecreet gaat er van uit “dat bij een democratische samenleving een democratische schoolcultuur hoort. Alle betrokken geledingen moeten derhalve de kans krijgen deel te nemen aan het onderwijsbeleid. De voorwaarden moeten worden geschapen om de betrokkenheid van alle geledingen op diverse niveaus van het onderwijs en schoolbeleid te vergroten” (*Parl. St.* VI. P. 2003-04, nr. 1955/1, 3). Het decreet creëert daartoe het orgaan van de schoolraad waarin de verschillende geledingen van de lokale onderwijsgemeenschap (personeel, ouders, lokale gemeenschap) onafhankelijk van het schoolbestuur elkaar ontmoeten. Zo worden de inzichten en betrachtingen van de afzonderlijke geledingen samen gebracht in één formeel participatieorgaan. Het participatiedecreet kent de schoolraad een recht op informatie, op advies en op overleg toe. De inhoud en de draagwijdte

van het recht om te adviseren en te overleggen worden in het decreet nader beschreven, waarbij in een recente herziening het onderscheid tussen materie voor advies en materie voor overleg werd vervangen door een geheel van overlegbevoegdheden van de schoolraad. Het decreet erkent en bevestigt ten slotte de eindverantwoordelijkheid van het schoolbestuur.

De schoolraad geeft advies aan en overlegt met het schoolbestuur. Voor het in het decreet geregelde overleg is het schoolbestuur de gesprekspartner van de schoolraad. Het overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van het schoolbestuur of zijn gemandateerde en de schoolraad.

Uit dit concept van de schoolraad volgt dat de schoolraad onmogelijk zijn taak kan vervullen zonder de actieve inbreng van de kant van het schoolbestuur. In de memorie van toelichting is daarover het volgende te lezen: “De leden van de schoolraad kunnen hun participatierechten enkel uitoefenen, indien zij over voldoende informatie beschikken. Zij hebben daarom een informatierecht ten aanzien van de inrichtende macht.” (*Parl. St. VI. P. 2003-04, nr. 1955/1, 13*). Het participatiedecreet preciseert dat de leden over een algemeen informatierecht beschikken en over het recht om op eigen verzoek of op vraag te worden gehoord (art.15). Maar het recht op informatie krijgt een bijzondere betekenis wanneer het gaat over aangelegenheden waarvoor de schoolraad over een recht op overleg beschikt. In het huishoudelijk reglement worden hieromtrent een aantal praktische schikkingen vastgelegd (art. 23). Inhoudelijk kan worden gesteld dat er een recht is op actieve, adequate en tijdig verstrekte informatie.

Dat de schoolraad zonder adequate informatie niet kan functioneren als een echt participatieorgaan, brengt mee dat er in hoofde van het schoolbestuur sprake is van een plicht tot actieve informatie. Wat de aard en de omvang van de door het schoolbestuur verschuldigde informatie moet zijn, zal door de specifieke kenmerken van elke vraag om advies en elk overleg worden bepaald. In het algemeen kan worden gezegd dat de verstrekte informatie de leden van de schoolraad moet toelaten om zich een gefundeerde mening te vormen over de implicaties van het voorgelegde discussiepunt, over de voor- en nadelen van de voorgestelde oplossingen of keuze, in voorkomend geval ook over het voor en tegen van ernstige alternatieve oplossingen die door het schoolbestuur zijn overwogen. De vorm waarin de informatie moet worden verstrekt zal eveneens afhankelijk zijn van de gegevens van het dossier. In de regel zal een complex dossier informatie in een geschreven stuk vereisen. Ten slotte zal de informatie ook tijdig moeten worden verstrekt. Bij gebrek aan nadere bepalingen in het decreet of het huishoudelijk reglement zal de draagwijdte van deze voorwaarde opnieuw afhankelijk zijn van de aard en de complexiteit van het voorgelegde probleem.

(zie reeds eerder: CZB/P/KBO/2010/274 en CZB/KL/P/KBO/2013/321).

5.3.3. Toepassing van de principes.

Verzoekster klaagt aan dat zij niet door de school werd geïnformeerd over een prijsverhoging voor de warme maaltijden die met ingang van 1 september 2016 wordt toegepast. Het aanbod van maaltijden is te beschouwen als een aanvullende dienstverlening, waarvoor de door de school aangerekende kost moet worden opgenomen in de bijdrageregeling. Deze bijdrageregeling kan als afzonderlijk hoofdstuk in - of als bijlage bij het schoolreglement worden opgenomen. Maar ze maakt op grond van art. 37, § 2, 2° (kleuteronderwijs) en § 3, 7° (lager onderwijs) van het Decreet Basisonderwijs in beide gevallen een integraal onderdeel uit van het schoolreglement. Dat in casu een concrete bijdragelijst voor het vrijblijvend aanbod van diensten enkel is opgenomen in een

infobrochure¹, die blijkens de inleiding ervan moet beschouwd worden als “een makkelijkere aanvulling op het schoolreglement”, kan daaraan geen afbreuk doen.

Uit het voorgaande volgt dat een wijziging aan de bijdrageregeling dus ook een wijziging aan het schoolreglement is, welke overeenkomstig artikel 21, 7° van het participatiedecreet voorafgaandelijk aan de schoolraad voor overleg moet worden voorgelegd.

Het schoolbestuur betwist niet dat er geen overleg is geweest met de schoolraad voorafgaandelijk aan de beslissing tot het verhogen van de bijdrage voor de maaltijden.

De bespreking van de prijsverhoging die alsnog plaatsvond op de schoolraad van 13 oktober 2016, in zoverre deze al zou kunnen worden opgevat als meer dan louter een mededeling, kan hoe dan ook niet beschouwd worden als een rechtsgeldig overleg, nu de Commissie eerder heeft geoordeeld dat overleg over een in feite reeds genomen en in uitvoering zijnde beslissing moet worden beschouwd als een lege formaliteit, een overleg zuiver *pro forma*, dat niet beantwoordt aan wat de decreetgever met het in het participatiedecreet voorgeschreven overleg heeft gewild (zie CZB/KL/P/KBO/2014/352).

De Commissie is dan ook van oordeel dat de prijsverhoging voor de maaltijden zoals die met ingang van 1 september 2016 wordt toegepast, als onderdeel van het schoolreglement is tot stand gekomen zonder het in het participatiedecreet voorgeschreven overleg en dus een wettelijke grondslag mist. (zie nog RvS, Verbrugghe e.a., nr. 195.289, 15 juli 2009; RvS, Ornelis e.a., nr. 224.407, 29 juli 2013: beslissingen genomen zonder het advies van de schoolraad voorgeschreven in art. 19 van het participatiedecreet van 2 april 2004 worden geschorst). Voor het vragen van een verhoogde bijdrage voor de maaltijden sinds 1 september 2016 bestaat bijgevolg geen rechtsgrond.

Ondergeschikt brengt de Commissie in herinnering dat een wijziging aan de bijdrageregeling als onderdeel van het schoolreglement, wil zij bindend zijn voor de ouders, bovendien passend en tijdig moet worden meegedeeld. De Commissie wijst op de decretale voorwaarden voor het meedelen en afdwingbaar maken van wijzigingen aan het schoolreglement (art. 37bis, §2, derde en vierde lid decreet basisonderwijs). Daaruit blijkt dat een wijziging aan het reglement vóór 1 september aan de ouders moet meegedeeld zijn wil het voor het daaropvolgend schooljaar uitwerking hebben. Ouders moeten voor de aanvang van het schooljaar op de hoogte zijn van de verplichtingen die ze op zich nemen, zodat zij met kennis van zaken over de al dan niet (her)inschrijving kunnen beslissen.

In dat verband heeft de Commissie eerder ook het volgende overwogen: “Wanneer aan de ouders of de meerderjarige leerling gevraagd wordt om een gewijzigd schoolreglement te ondertekenen dan moet de integrale tekst daarvan vooraf beschikbaar zijn. Van niemand kan worden gevraagd een tekst te ondertekenen waarvan hij vooraf niet met zekerheid de inhoud kon kennen. Bekendmaking kan door overhandiging van een schriftelijk document of door beschikbaar maken via een toegankelijke elektronische drager. In het kader van de actieve informatieplicht die in dit verband op de school rust verdient het bovendien aanbeveling om bij de uitnodiging voor ondertekening van een gewijzigd reglement die de herinschrijving voorafgaat, duidelijk te signaleren welke punten ten aanzien van de vorige versie van het reglement werden gewijzigd”. (zie CZB/KL/KSO/2011/298).

Nog afgezien van het hoger geschetste probleem dat voor een toepassing van de gewijzigde bijdrageregeling in casu hoe dan ook geen rechtsgrond bestaat nu deze is tot stand gekomen zonder het voorgeschreven overleg, stelt de Commissie vast dat het schoolbestuur niet betwist dat het schoolreglement niet aan de ouders was meegedeeld vóór de aanvang van het

¹ Beschikbaar op de website van de school. Geen van de partijen heeft dit document neergelegd.

schooljaar. Ook een rechtsgeldig tot stand gekomen wijziging van de bijdrageregeling zou daarmee geen uitwerking kunnen gehad hebben in het lopende schooljaar 2016-2017.

Verwerende partij suggereert in haar repliek als oplossing de nieuwe prijs voor de maaltijden maar toe te passen vanaf de eerste van de maand volgend op de consultatie van de schoolraad. Daarmee lijkt zij eraan voorbij te gaan dat overeenkomstig art. 37bis, §2, vierde lid decreet basisonderwijs enkel een wijziging van het schoolreglement die het gevolg is van nieuwe regelgeving, reeds uitwerking kan hebben in het lopende schooljaar. Nog daargelaten de vaststelling dat het schoolbestuur erkent daarvan reeds in juni op de hoogte te zijn gebracht, kan een prijsaanpassing door de leverancier van de maaltijden voor de Commissie bezwaarlijk beschouwd worden als “nieuwe regelgeving” zoals vermeld in de genoemde decretale bepaling.

Verwerende partij dient daarbij goed het onderscheid voor ogen te houden tussen wat contractueel tot stand komt tussen haar en de betrokken leverancier enerzijds en anderzijds haar kostenbeleid ten opzichte van de leerlingen waarbij zij de hoger genoemde decretale principes inzake het aanrekenen van kosten in acht dient te nemen. Het is aan het schoolbestuur om met de leverancier tot afspraken te komen die haar garanderen dat zij eventuele prijsaanpassingen met eerbiediging van deze principes kan opvangen in een gewijzigde bijdragereling.

5.3.4. De Commissie komt tot de volgende beslissing:

De wijziging van de bijdrage voor de maaltijden is als onderdeel van de bijdrageregeling en het schoolreglement tot stand gekomen zonder het voorgeschreven overleg met de schoolraad en mist een wettelijke grondslag. De klacht is gegrond.

De Commissie roept de school op werk te maken van een transparante bijdrageregeling waarin een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen verplichte en facultatieve bijdragen en de activiteiten die daar onder horen. Deze regeling dient na het voorgeschreven overleg in de schoolraad passend te worden geïntegreerd in het schoolreglement en tijdig te worden meegedeeld aan de ouders.

De Commissie nodigt het schoolbestuur uit om de Commissie uiterlijk binnen de drie maanden na de ontvangst van de beslissing mee te delen hoe het in zijn verder beleid met deze beslissing passend rekening wil houden.

5.4. Sanctieregeling

Artikel V.25, 2e lid van het decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek van 13 juli 2001 bepaalt dat de Commissie, wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan beslissen om een gedeeltelijke terugbetaling van de werkingsmiddelen van de betrokken school op te leggen. Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

De Commissie gaat ervan uit dat de verwerende partij de aanbevelingen van de Commissie zal opvolgen en ziet voorlopig dan ook geen aanleiding tot het opleggen van een sanctie.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep bij de Vlaamse Regering, in de persoon van de Minister van Onderwijs ingesteld worden (met een afschrift aan het secretariaat van de Commissie).

Brussel, 20 december 2016

Frederik Stevens
Waarnemend Secretaris

Bengt Verbeeck
Voorzitter